

LIPCSEI KÖNYVVÁSÁR 2018

A MAGYAR NEMZETI PAVILON

KONCEPCIÓ ÉS SZÖVEG CONCEPT AND TEXT: **HETEDIK MŰTEREM**

FOTÓK PHOTOS: **DANYI BALÁZS**

A lipcsei könyvvásár sokezer négyzetméteres kiállítóterében, mindössze pár tíz négyzetméteres felületen minden tavasszal megjelennek a magyar irodalom németre fordított legújabb könyvei a nemzeti stand terében.

Az utóbbi években – a Collegium Hungaricum Berlin felkérése nyomán – a stand kialakítását a könyvvásári helyzetre adott egyedi állásfoglalásként, kísérletező módon fogalmazták meg a felkért tervezők, mindig valamilyen hívószóhoz kötve a koncepció kialakítását.

Idén a Hetedik Műterem csapata által tervezett magyar stand szellemi háttérét a Bauhaus közelgő centenáriuma határozta meg.

A századikát megelőző 99. évfordulót a pavilonban nem valamely közvetlen formai utalással, sokkal inkább közvetett módon szerettük volna kifejezni úgy, hogy a tér a kiállított könyvekről, és az olvasókról szóljon elsősorban. A közelgő évfordulóhoz való kapcsolódási pontokat, formai inspirációkat keresve könnyen elvesztünk volna e nagyszerű hagyomány végtelen tárgasságában. Koncepciónkban ezért a Bauhausra oly jellemző ösztönművészeti (Gesamtkunstwerk) megközelíté-

téssel éltünk és erős atmoszférájú, élményszerű, egyedi olvasóteret szerettünk volna megfogalmazni a könyvvásár zsúfolt, a legtöbb megjelenés esetében standardizált és kommerciális közegében. Lényegében a vásári környezetre jellemző helyzetek inverzére tettünk javaslatot. A 7 méter magas, fehér, áttetsző textilfüggönyökkel bélelt, világos szőnyeggel borított térben egyedi bútorokon jelentek meg a kiállított könyvek, a speciális, e térre komponált megvilágításban. A belső téri atmoszférát – a kézenfekvő kortárs építészeti kapcsolódási pontokon túl – a Bauhaushoz kötődő, textilekkel határolt, azok mobil, könnyed, áramló tereket alkotó használatát szépen illusztráló példák is inspirálták, mint a Ludwig Mies van der Rohe és Lilly Reich tervezett Café Samt & Seide, amely a német selyemipar kiállítási pavilonjaként épült meg 1927-ben Berlinben. Miesnek – aki 1930-tól 1933-ig vezette a Bauhaust – ebben a tervében a használt textilanyag sajátosságai – annak könnyedsége, folyamatos libbenése, áttetszősége és flexibilitása – erősíti a számos tervében kikísérletezett áramló terek paradigmaváltó jelentőségű koncepcióját, melyet megidézni szerettünk volna a lipcsei kiállítási térben. (...) A pavilonban – a függönyökön, feliratokon, a könyvek helyét a bútorokon kijelölő matricákon és a flyeren is – használt betűtípus Katyi Ádám betűtervező Mohol betűcsaládja (a Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíj betűtípusa), amely a Bauhaus geometriai alapformákkal végzett kísérleteiből merítve inspirációt, kortárs módon nyúl a – másik jelentős magyar Bauhausler nyomán létrejött – Moholy-Nagy László-i hagyományhoz. A kísérleti koncepcióban az anyagszerűség okozta taktilis tapasztalat, az építészeti téralakítás vagy az egyedi bútorozás és tipográfia mellett az ösztönművészeti karaktert a CHB Orchestra időről időre a pavilonban felcsendülő zenei performansa erősítette.

TERVEZÉS ÉS KIVITELEZÉS //
DESIGN AND IMPLEMENTATION:
HETEDIK MŰTEREM KFT.

KONCEPCIÓ // CONCEPT:
**SZABÓ LEVENTE DLA,
BIRI BALÁZS, POLGÁRDI ÁKOS**

MUNKATÁRS // FELLOW DESIGNER:
BREUER ANNA

VILÁGÍTÁS // LIGHTING:
**JÁNOSI ANDRÁS
– LUMOCONCEPT**

VILÁGÍTÁSI KONCEPCIÓ // LIGHTING CONCEPTION:
HAÁSZ FERENC

GRAFIKAI TERVEZÉS // GRAPHIC DESIGN:
**POLGÁRDI ÁKOS
– SUBMACHINE**

KONZULENS // CONSULTANT:
BENCZÜR EMESE

BETŰTÍPUS // TYPEFACE:
MOHOL, KATYI ÁDÁM

TÁMOGATÓ // SPONSOR:
**MAGYAR FORMATERVEZÉSI
TANÁCS**

MEGBÍZÓ // CLIENT:
**KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGY-
MINISZTERIUM, BALASSI
INTÉZET, PUBLISHING HUNGARY**

KIVITELEZŐ // MAIN CONTRACTOR:
TORTER E-DESIGN KFT.

A Lipcsei Könyvvásár magyar pavilonjához

Ismerős a magyar pavilon, pedig nem jártam az idei lipcsei könyvvásáron. Az egyik fotón látjuk a nemzeti egységek négyszögeinek felső éleiből kialakuló horizontot, ebből emelkedik ki Magyarország könyvvásári helye. Segít a kép ráismer-ni, honnan az empátia: színházi zsinórpadláson állva látja így, aki ott jár, a „bekötött” színpadi elemeket.

Megismerve a Hetedik Műterem produkcióját, fölerősödik a színházi érzet. A magyar pavilon négyszöge fehér, könnyű, átsejtlő textilcsíkokkal határolt tér. A csíkok nincsenek összevarrva, a súrlódással kicsit támogatják egymást, segítenek a „fal” hatását megteremteni. De a kíváncsi látogatóban azt az érzést is felébreszti, hogy benézzen/bemenjen a függöny mögé. Minden csík egy-egy színpadi járás, lehet kézzel rést vágni, majd be- és kilépni. A térben fehér hengereken könyvek, megannyi portéka. Le lehet ülni, vagy csak állva gusztálni/lapozni a köteteket. Meditációs térbe kerül, aki ide belép – látni is a fotókon, hogy ez működik.

A körbejárható színpadi függöny-keret ritkán, de jelen van a kortárs színházban. Egyik utolsó, roppant hatású példáját a Vígszínház házi színpadán tavaly télen bemutatott, Bartis Attila *Rendezés*¹ című drámájánál láttam. Színház a színházban a mű szerkezete, de nem emiatt volt érdekes a játék, hanem mert a jelen idejű próbán a játszó és szerepeik az 1950-es évek, 56 utáni idők diktatúráinak hazugságait keverik össze az örök háritásainkkal. A díszlet hasonló volt Hetedik Műterem lipcsei teréhez – méretében és működésében is talán. Utóbbit azért is érzem, mert a játéktér padozatán fekete üszök, szénszemcsék mocsara terült szét, mint könyvekből kipottyant megannyi betű. Az elfeledett, eltagadott igazságban gázoltak a színészek, körülöttük a fehér, habkönnyű textilkeret. Ők maguk is betűk egy zavaros könyv lapjain. Élő szerző esetén hagyomány, hogy az író olvassa fel a darabot az olvasópróbán. Két éve hasonló térben volt szerencsém a szerző egy novelláját tőle hallani. Története és ez az előadása is életre szóló élmény maradt.

A 2018-as lipcsei kiállítás magyar pavilonja azt üzeni: könyvet kézbe venni, olvasni jó. A magyar mustra látogatói megélhették, hogy könyv és olvasó, betű és ember egymást olvasva, a másikban saját magát felismerve ünneplhetik az olvasás gyönyörűségét.

Szegő György

¹ A *Rendezés* c. előadásban Bartis Attila kulcsfiguráját Hevér Gábor alakította, rendező: Szikszai Rémusz, díszlet: Varga-Járó Ilona, jelmez: Kiss Julcsi

LEIPZIG BOOK FAIR 2018 THE HUNGARIAN PAVILION

In the exhibition space of the Leipzig Book Fair, spanning several thousand square meters, every spring the most recent Hungarian books translated to German are displayed in the national pavilion with an area of a few tens of square meters. Focusing on a specific theme, each year the designers commissioned by Collegium Hungaricum Berlin always try to shape the stand in an experimental way, reflecting on the unique situation presented by a book fair. The designers intended to conjure up the 99th anniversary in the pavilion not so much by direct formal references, but rather in a more indirect manner while retaining the primary focus for visitors and the books on display. This is why they applied the characteristically Bauhaus approach of the Gesamtkunstwerk, and defined a reading space with a unique character and strong atmosphere, in the overwhelmingly standardised and commercial context of the fair.